

ἀπὸ ὑμᾶς, ὅτι τὰ φιλήματα ταῦτα ἦσαν προωρισμένα δι' ἐμέ. . .

Καὶ μὴ δοῦσα αὐτῷ καιρὸν νὰ σταθμίση τὴν ἀπάντησίν μου, τὸν ἔλαβον ἀπὸ τοῦ βραχίονος, καὶ οὕτως ἔσυρα αὐτὸν πρὸς τὴν αἴθουσαν.

Μόλις εἶχε διαβῆ τὴν θύραν ὅτε ἀξιολάτρευτὸν τι τετραετὲς κοράσιον καὶ ἐξαέτης ὠραῖος παῖς ἀναρρήχόμενα εἰς τὰ γόνατά του ἔκραζον

— Καλησπέρα παπούλη!

Ὁ πατὴρ μου ἐστάθη πάραυτα, μὲ προσέβλεψε, καὶ νοήσας τὸ πρᾶγμα συνοφρυώθη ὀλίγον· ἀλλὰ τὸ βλέμμα του ἐρρίφθη καὶ ἄκοντος αὐτοῦ ἐπὶ τῶν παιδιῶν, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἐβαστάζετο ἀπὸ ἐνὸς τῶν σκελῶν του, καὶ ἐφαίνοντο ἐντρεπόμενα διότι ὁ χαιρετισμὸς τῶν ἐγένετο δεκτὸς μετὰ τῶσαυτης ψυχρότητος. Δύο τότε δάκρυα ἐρρέυσαν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν του, καὶ κύψας πρὸς τὰ δύο παιδιά, ἐθώπευσεν αὐτὰ ἀκορέστως.

Ἡ στιγμή ἦν κατάλληλος· τρέχω τότε πρὸς τὴν θύραν, τὴν ἀνοίγω, καὶ ἐπανέρχομαι πρὸς τὸν πατέρα μου κρατοῦσα ἀπὸ τῆς χειρὸς τὸν ἀδελφόν μου καὶ τὴν νύμφην μου.

Ἡ θέσις μου, κατὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην, δὲν ἦτο εὐχάριστος, σᾶς τὸ βεβαίω. Καθότι, μόλις παρουσιάσθη ὁ Ὀκτάβιος καὶ ἡ Μάρθα, ἡ ὄψις τοῦ πατρός μου εἶχε λάθει ἔκφρασιν ἥμισυ ἐνθαρρυντικὴν· ἀλλὰ, τὸ κάτω κάτω, ἐγὼ ἤμην ἐντὸς τοῦ δικαίου μου· ἤμην δανειστὴς ἐρχόμενος ν' ἀπαιτήσω τὴν ἐξόφλησιν ἐνὸς χρέους.

— Στρατηγέ, εἶπον, ἔχω τὸν λόγον τῆς τιμῆς σας· μοὶ ὑπεσχεθήτε δύο φιλήματα, καὶ ἔρχομαι νὰ τὰ ζητήσω. . . Πρέπει νὰ πληρώσητε! . .

Ὁ πατὴρ μου ἐταλαντεύθη ἐπὶ τινα δευτερόλεπτα, εἶτα μικρὸν κατὰ μικρὸν ἡ φυσιογνωμία του μετεβλήθη, καὶ ἀνοίγων αἴφνης τὴν ἀγκάλην του πρὸς τὸν Ὀκτάβιον,

— Ἐλθέ! ἀνεφώνησε.

— Συγχώρησέ μου! πάτερ, ἐψιθύρισε ὁ ἀδελφός μου.

— Νὰ σὲ συγχωρήσω, εἶπεν ὁ στρατηγός· στάσου, νὰ ἰδῆς. . .

Καὶ παραμερίζων ὀλίγον τὸν νυῖόν του, ὁ πατὴρ μου ἔκαμε θήματά τινα πρὸς τὴν Μάρθαν.

— Καὶ λοιπόν! παιδί μου, εἶπε μετὰ φιλόφρονος προπετείας, μήπως σὲ φοβίζουσι οἱ γηραιοὶ μου μύστακες καὶ διὰ τοῦτο δὲν ἔρχεσαι νὰ μὲ ἀσπασθῆς καὶ σύ;

Ἡ νέα γυνὴ ἐρρίφθη τότε κλαίουσα εἰς τὰς ἀγκάλας του. Ἀληθῆς εἶναι ὅτι ὅλοι ἐκλαιον, ἄλλος πολὺ καὶ ἄλλος ὀλίγον.

— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἀνέκραξε διὰ μιᾶς ὁ πατὴρ μου, λαμβάνων τὸν βραχίονα τῆς γυναικὸς τοῦ Ὀκταβίου, ὑπάγωμεν νὰ δειπνήσωμεν. πνίγομαι!

Σᾶς ὀρκίζομαι, τέκνα μου, ὅτι οὐδέποτε ὑπῆρξε πλέον χαρμόσυνον δειπνον τῶν Χριστουγέννων.

Ἐκ τοῦ περὶ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς σπουδαιοτάτου λόγου τοῦ κ. Δ. Βερναρδάκη, τοῦ δημοσιουθέντος ἐν τῇ Ἡμέρᾳ, ἀποσπῶμεν τὰ ἀκόλουθα περὶ τῶν θεμελιωδῶν νόμων τῆς εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, περὶ ὧν εἶνε δύσκολον νὰ εἴπῃ τις σαφέστερον ἅμα καὶ περιεκτικότερον. Τὰ δὲ ἄλλα, ὡς σχετικῶς διεξοδικότερα, ἅμα δὲ καὶ εἰδικότερα καὶ λεπτομερέστερα, παραλείπομεν, μὴ δυνάμενοι νὰ συμπεριλάβωμεν εἰς τὰ στενὰ ὄρια τῆς Ἑστίαις. Ἀρκεῖ δὲ μόνον νὰ εἴπωμεν περὶ αὐτῶν, ὅτι πρῶτον ἦδη ἐξηγεῖται σαφῶς ἅμα καὶ εὐμεθέδως ἡ θεμελιώδης διαφορά, ἥτις διαχωρίζει τὴν εὐρωπαϊκὴν ἀπὸ τῆς καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἢν δεξιότατα ὁ συγγραφεὺς ἀνέστυρεν ἐκ τοῦ σκότους τῆς κοινῆς περὶ αὐτὴν περιφρονήσεως καὶ ἀδιανοίας. Ἡ ὑπεροχὴ καὶ ὁ ἀσύγκριτος πλοῦτος τῶν ἀγνώστων καὶ παρημελημένων αὐτῆς πόρων κατέστη διὰ τῆς πραγματείας ταύτης ἀναντῆρήτος, καὶ δὲν ὑπολείπεται ἄλλο εἰμὴ ἡ διὰ τῆς αἰσῶν καλλιτεχνικῶν ἐκμετάλλουσις αὐτῶν, καὶ ἡ διὰ τῆς ἀρμονίας περιβολὴ τοῦ κατὰ τὴν μουσικὴν ταύτην μέλους· τῆς δὲ ἀρμονίας θεωρεῖ τὴν μουσικὴν ταύτην ὁ συγγραφεὺς ὅχι ἀνεπίδεκτον.

Σ. τ. Δ.

ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

Γνωρίζετε ἐκ τῆς φυσικῆς, ὅτι ἐκάστη σχεδὸν σύγκρουσις ἢ καὶ ἀπλῆ μετακίνησις σώματος θέτει εἰς παλμὸν ἢ δόνησιν τὸ περιέχον, δι' οὗ καὶ μεταδίδεται εἰς τὴν ἀκοὴν τὸ αἰσθημα τοῦ ἤχου. Ὁ ἤχος ποικίλλει ἀπειροτρόπως, προσπίπτων ἄλλοτε μὲν εὐαρέστως ἄλλοτε δὲ δυσαρέστως εἰς τὴν ἀκοὴν τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλ' οὔτε τὸ ἐξ ἀντικειμένου ποιδὸν ἢ ποσὸν τοῦ ἤχου, οὔτε τὸ ἐξ ὑποκειμένου εὐαρέστον ἢ δυσαρέστον αἰσθημα τῆς ἀνθρωπίνης ἀκοῆς, ὡς τοιαῦτα, εἶνε ἱκανὰ νὰ ἀποτελέσωσιν στοιχεῖον μουσικῶν, καὶ ἐὰν ἐπ' ἀπειρον καὶ ἀπειροποικίλως ἐπαναληφθῶσι. Τί δὲ εἶνε ἀνάγκη νὰ συμβῆ, ὅπως παραχθῇ τὸ ἀποτελεσμα τοῦτο; Ἐκαστος ἤχος εἶνε προῖον ὠρισμένου ἀριθμοῦ δονήσεων, καὶ ὅσα μὲν ὀλιγώτερος εἶνε ὁ ἀριθμὸς τῶν δονήσεων τούτων, τόσα καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν παραγόμενος ἤχος εἶνε βαρύτερος, ὅσα δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν δονήσεων εἶνε μεγαλύτερος, τόσα καὶ ὁ ἤχος εἶνε ὀξύτερος. Διὰ τὸν κόσμον ἢ τὸν θεὸν πιθανώτατον εἶνε, ὅπως δι' ὑσχυρίζοντο πολλοὶ φιλόσοφοι, ὅτι ἡ ἀέναντος καὶ ἀπειροποικίλος κίνησις τῆς ὕλης, ἀπὸ τοῦ ἐλαχίστου μορίου τοῦ κοινιορτοῦ μέχρι τοῦ μεγίστου τῶν οὐρανίων σωμάτων, παράγει μουσικὴν ἀρμονίαν θεσπεσίαν· ἀλλὰ τὸν πεπερασμένον ὅμως ἀνθρώπον διαφεύγει ἐντελῶς ἡ ἀρμονία αὕτη· καὶ δι' αὐτὸν, ὅπως λάβῃ ὑπόστασιν τὸ μουσικὸν στοιχεῖον, ταυτέστιν, ὅπως μεταβληθῇ ὁ ἤχος εἰς τόνον, εἶνε ἀνάγκη νὰ συνδυασθῶσι δύο πράγματα, ὠρισμένον μέτρον χρόνου καὶ ὠρισμένους ἀριθμὸς δονήσεων, ἢ, ὅπερ ταῦτόν, νὰ περικλεισθῶσιν ἐντὸς ὠρισμένου χρόνου δύο ἢ πλείοτεροι ἤχοι, ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους λόγον ὠρισμένον ὀξύτητος καὶ βαρύτητος, ἢ, ὅπερ ὁμοίως ταῦτόν, λόγον ὠρισμένου ἀριθμοῦ δονήσεων. Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι, οἱ παράγοντες τοὺς μουσικοὺς τόνους, φύσει μὲν